

Suhonen ym.: Ehdotus laiksi vanhusten, vammaisten ja pitkäaikais-
sairaiden kotihoidontuesta

Eduskunnalle

Tällä hetkellä vanhusten, vammaisten ja pitkäaikais-
sairaiden kotihoidontuki on varsin puutteellinen ja vaihtelee merkittävästi kunnittain. Nykyisellään tuki ei muutamia kuntia lukuun ottamatta tarjoa todellista vaihtoehtoa laitoshoidolle, sillä normaalisti tukea maksetaan häviävän pienenä, jos sitä myönnetään ollenkaan. Vanhusten, vammaisten ja pitkäaikais-
sairaiden kotona tapahtuva hoito tarjoaisi kuitenkin inhimillisemmän, joustavamman ja yhteiskunnalle olennaisesti edullisemmän vaihtoehdon kuin perinteinen laitoshoido.

Jotta sosiaali- ja terveystalouden avohoitopainotteista linjaa kyetään edelleen jatkamaan ja kehittämään, tulee merkittävästi lisätä ja tukea runsaasti apua tarvitsevien ihmisten kotona tapahtuvaa hoitoa. Tehdyissä vertailuissa on laitoshoidon kustannuksiksi saatu noin 10 000 mk/kk, kun taas mahdollista täysimääräistä kotihoitajan palkkaa saavan tuella kotihoidon kustannukset jäävät 6 000—7 000 markkaan kuukaudessa. Valtion taloustilanteen ollessa heikko ja edelleen huonontuessa sekä sosiaalisektorin joutuessa supistamaan jatkossa menojaan tulee etsiä vaihtoehtoisia hoitomuotoja kalliita investointi- ja käyttökuluja vaativalle lai-

toshoidolle. Kotona tapahtuva vanhusten, vammaisten ja pitkäaikais-
sairaiden hoito on parhain vaihtoehtoinen hoitomuoto. Lisäksi se korostaa ihmisten oikeutta asua kotonaan mahdollisimman pitkään.

Vanhuksia, vammaisia ja pitkäaikais-
sairaita kotonaan hoitavat henkilöt, erityisesti omaishoitajat, ovat tällä hetkellä monin tavoin heikossa asemassa. Kotihoidontuen määrä on yleensä erittäin alhainen, joskus sitä ei makseta ollenkaan, tehdystä raskaasta ja yhteiskunnallisesti ja sosiaalisesti tärkeästä hoivatyöstä ei kerry hoitajalle eläketurvaa, hänellä ei ole mahdollisuutta vuosilomaan eikä hänellä ole lain suomaa oikeutta pitempään hoitovapaaseen työsuhteen katkeamatta. Tämän takia tulee pikaisesti säätää laki, jolla vanhusten, vammaisten ja pitkäaikais-
sairaiden hoitotuki saadaan järjestetyksi niin, että luodaan tarkoituksenmukaiset puitteet rekrytoida omaisia, tuttavien ja naapureita huolenpito- ja hoitotyöhön.

Edellä olevan perusteella ehdotamme,

että Eduskunta hyväksyisi seuraavan lakiehdotuksen:

Laki

vanhusten, vammaisten ja pitkäaikais- sairaiden kotihoidontuesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti säädetään:

1 §

Suomessa tosiasiallisesti asuvaa vanhusta, vammaista tai pitkäaikais-
sairasta kunnan kanssa tehdyn henkilökohtaisen työsopimuksen perusteella kotona hoitavalla tai muuta huolenpitoa antavalla henkilöllä on oikeus tämän lain mukaiseen kotihoidontukeen. Sopimuksessa

(työsopimus) on mainittava henkilö tai henkilöt, joiden hoitoa tehty sopimus koskee.

2 §

Edellä 1 §:ssä tarkoitettu sopimus voidaan tehdä sellaisen henkilön kanssa, joka kykenee huolehtimaan vammaisen, vanhuksen tai pitkä-

aikaissairaanhoidosta tai muusta huolenpidosta. Kunnan ja hoitavan henkilön välillä tehtävissä sopimuksessa (työsopimus) määritellään hoitoa antavan henkilön oikeudet ja velvollisuudet.

Työsopimuksessa määritellään lisäksi hoitavan henkilön työtehtävät ja työn kesto.

Mikäli hoitavana henkilönä toimii samassa taloudessa asuva henkilö tai omainen, hän ei ole työaikalain alainen.

3 §

Kunnan ja hoitavan henkilön välillä tehdyn sopimuksen (työsopimus) mukainen työsuhde oikeuttaa hoitavan henkilön säännösten edellytysten täyttyessä saamaan vuosilomaa ja työeläkettä sekä velvoittaa työnantajana toimivan kunnan ottamaan hänelle työtapaturvavakuutuksen.

4 §

Sopimukseen (työsopimus) perustuvasta hoitotyöstä maksetaan palkkaa, joka on kytketty kunnalliselle kotiavustajalle sopimusten mukaan maksettavaan palkkaan siten, kuin lain yhteydessä annettavassa asetuksessa tarkemmin määritellään.

5 §

Vanhusten, vammaisten ja pitkäaikaissairaiden kotihoidontukea maksetaan kunnanvaltuuston tähän tarkoitukseen myöntämän määrärahan puitteissa. Tämän lain mukaiset kustannukset ovat valtionapuun oikeuttavia kuluja siten, kuin laissa kuntien ja kuntainliittojen valtionosuuksista ja -avustuksista (35/73) säädetään.

Tämän lain mukaisilla sopimuksilla (työsopimus) sopimuksessa mainittujen henkilöiden hoitoon palkattuja henkilöitä ei oteta huomioon sosiaalihuollon valtakunnallisessa virkakiintiössä.

6 §

Tarkemmat säännökset tämän lain täytäntöönpanosta ja soveltamisesta annetaan asetuksella.

7 §

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä kuuta 199 _____.

Helsingissä 30 päivänä toukokuuta 1991

Hannu Suhonen
Tina Mäkelä

Heikki Riihijärvi
Lea Mäkipää
Marita Jurva

Sulo Aittoniemi
Raimo Vistbacka